

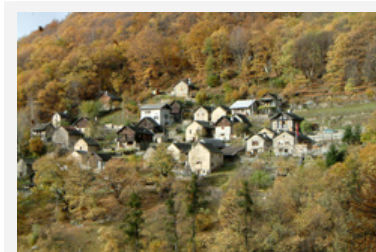
alpMedia Newsletter

Informacijska služba CIPRE – 13.09.2007, št. 18/2007
www.cipra.org/alpmedia

Seznam storitev za alpski prostor

Razvoj alpskih krajin je treba ciljno usmerjati. To je ugotovitev iztekajočega se švicarskega nacionalnega raziskovalnega programa „Krajine in habitati v Alpah“ (NPF 48), ki predlaga oblikovanje tako imenovanega seznama storitev za krajine.

Gozdne površine na območju Alp se večajo, podoba vasi se spreminja.

© CIPRA International

Državna transferna plačila je treba v alpskih regijah vezati na določene storitve, ki jih nudi krajina. Pri tem se morajo bolj upoštevati tudi tiste storitve, ki jih sicer tržišče ne zagotavlja, kot na primer „lepe“ in okoljsko dragocene krajine, biotsko raznovrstnost in varstvo pred naravnimi nesrečami.

Zahteve, ki jih družba postavlja alpskim krajinam, so vedno večje. Te se naj ne bi uporabljale samo za proizvodnjo hrane, ampak naj bi v vedno večji meri omogočale

izvajanje prostočasnih dejavnosti, posredovale pristnost in občutek pripadnosti domovini, zadovoljile povpraševanje po biotski raznovrstnosti in doživljanju divjine ter zagotovile varstvo pred naravnimi nesrečami. Da bi alpske krajine lahko tudi v prihodnje izpolnjevale postavljene zahteve, se jih na podlagi spoznanj programa NPF 48 naj ne bi več obravnavalo samo kot stranski, ampak kot glavni proizvod alpskega prostora. Zato mora politika razvoj krajin zavestno oblikovati.

Da bi bil alpski prostor kar najbolje izkoriščen in v zadostni meri upoštevana njegova kulturna in ekološka raznovrstnost, si je treba v skladu s spoznanji programa NPF 48 bolj prizadevati za diferenciran razvoj. Gradbeno dejavnost in gospodarski razvoj je treba osredotočiti na alpska središča, na obrobni območjih pa spodbujati sonaravne oblike rabe na področju kmetijstva, obrti in turizma. Vendar pa bo na oddaljenih območjih v prihodnosti živelo le malo aktivnih oseb, ki bi lahko zagotavljale trajnostni razvoj. V takih primerih bi se lahko zaradi opustitve poselitve na celotnem območju ustvaril nov, omejen potencial, ki ga predstavljata naravna krajina in divjina.

Nadaljnje informacije: <http://www.nfp48.ch/aktuell/pk/04092007.html> (de/fr)

Literatura: Lehmann, B., Steiger, U., Weber, M. (2007): Landschaften und Lebensräume – Zwischen Wertschöpfung und Wertschätzung, vklj. CD-ROM, 83 strani, ISBN 978-3-7281-3142-3 (tudi v francoskem in italijanskem jeziku).

Vsebina

Stran 1

Seznam storitev za alpski prostor

Stran 2

Francoske železnice so zmanjšale ponudbo tovornega prometa

„Alpski Disneyland“ na Bavarskem?

Podeljena nagrada Swiss Mountain Water Award

Rast števila prebivalcev po zaslugi ekološke gradbene cone

Stran 3

Ustanavljanje regijskega parka v slovenskih Alpah

Alpski ledeniki se pospešeno topijo

Mednarodna konferenca „Upravljanje prihodnosti Alp“

Trajnostna mobilnost v gorah

Stran 4

O tem in onem

Prireditve

Saj ni res, pa je...

Najpomembnejši članki:

Več na strani 2: Francoske železnice so zmanjšale ponudbo tovornega prometa

Na 262 francoskih železniških postajah bo konec novembra ukinjena odprema posameznih tovornih vagonov. Francoske državne železnice (SNCF) so ocenile, da je obratovanje na njih nerentabilno.

Več na strani 3: Ustanavljanje regijskega parka v slovenskih Alpah

Pobuda krajinskega parka Logarska dolina in mednarodne komisije za varstvo Alp CIPRE Slovenija za ustanovitev regijskega parka Kamniško-Savinjske Alpe počasi rodi sadove.

Francoske železnice so zmanjšale ponudbo tovornega prometa

Na 262 francoskih železniških postajah bo konec novembra ukinjena odprema posameznih tovornih vagonov. Francoske državne železnice (SNCF) so ocenile, da je obratovanje na njih nerentabilno. V prihodnje bo natovarjanje in raztovarjanje posameznih vagonov potekalo samo še na večjih železniških postajah. Posledice tega ukrepa bodo občutila podjetja, ki so do sedaj po železnici prevažala manjše ali srednje količine blaga. Če blaga ne bo več mogoče natovarjati na bližnji železniški postaji, bodo omenjena podjetja prisiljena poiskati druge načine prevoza. Cestni tovorni promet se bo zato povečal.

Omenjena reorganizacija železniškega tovornega prometa je v nasprotju z namero francoske vlade, ki si je za prednostni cilj izbrala preprečevanje posledic podnebnih sprememb. Poleg tega strategija francoskih železnic ni v skladu z izjavo Nicolasa Sarkozyja o povečanju obsega tovornega prometa na drugih prevoznih sredstvih. Okoljske organizacije zahtevajo od okoljskega ministra, da prepreči izvedbo načrtov francoskih železnic, ki so navsezadnje pod neposrednim nadzorom države.

Vir: <http://www.usinenouvelle.com/article/le-fret-sncf-en-pleine-tourmente-114708> (fr)

Tovorni promet je vedno manj zanimiv za SNCF.

© www.pixelio.de

„Alpski Disneyland“ na Bavarskem?

Gradova Hohenschwangau in Neuschwanstein v bavarskem Schwangau-u/D naj bi se tržila kot „kraljevska vas“. Sklad Wittelsbacher Ausgleichsfonds (WAF) kot zemljiški lastnik območja okrog gradu Neuschwanstein in lastnik gradu Hohenschwangau je naročil izdelavo ustrezne razvojne zasnove.

Izboljšana možnost dostopa, muzej cesarske hiše Wittelsbach, prireditveni center, center za obiskovalce z muzejsko trgovino in hotelski kompleks naj bi pripomogli, da bi oba gradova postala turistično bolj zanimiva. Pri tem bodo posebno pozornost posvetili izboljšanju kakovosti za goste in umirjanju prometa v središču kraja. Nasprotniki tega projekta pa se bojijo, da bo to povzročilo popolno komercializacijo in da bo nastal novi Disneyland. To bi ogrozilo namero, da bi UNESCO bavarska kraljevska gradova proglasil za svetovno dediščino. Vsako leto oba gradova obišče okoli 1,5 milijona turistov.

Vir: http://www.welt.de/bayern/article1134158/Streit_um_Schwangauer_Alpen-Disneyland.html?r=RSS (de)

„Pravljичni grad“ Neuschwanstein naj bi postal kulisa za različne dogodke.

© www.pixelio.de

Podeljena nagrada Swiss Mountain Water Award

Kompetenčni center za vodo na gorskem območju je ob tretji letni prireditvi v Vispu/CH podelil nagrado "Swiss Mountain Water Award 2007" v vrednosti 50.000 CHF projektu „Doppelpower“. Avtorji projekta so Andreas Bänziger, Kaspar Glarner in Leo Meier. Cilj projekta je izkoristiti naravni padec reke v rečnem zavoju za proizvodnjo podnebju prijazne energije, ne da bi bilo za to potrebno dodatno zajetje vode. Tako tudi ne bo potrebna običajna infrastruktura, namenjena zadrževanju voda. Voda za obratovanje elektrarne se ne bo odvezala iz naravnega vodotoka, ampak neposredno iz že obstoječe električne centrale in se s tem uporabila kar dvakrat brez večjih posegov v naravo. S finančnimi sredstvi za nagrado bosta izdelani študija izvedljivosti pilotne elektrarne v kantonu Glarnerland in študija potencialov uporabe na primerljivih legah na drugih območjih Švici.

Elektrarna mesta Zürich je prejela priznanje za toplotno črpalko, ki je bila nameščena ob jezeru v St. Moritzu za potrebe hotela Badrutt's Palace in stavbo šole Grevas.

Vir: <http://www.mountain-water-net.ch/> (de)

Rast števila prebivalcev po zaslugi ekološke gradbene cone

Mali občini Flerden v švicarskem Graubündnu je uspelo v gorsko vas privabiti nove prebivalce, in sicer na „ekološki“ način. Občina je leta 2003 ustanovila tako imenovano energijsko varčno stanovanjsko cono velikosti 8.500 kvadratnih metrov, namenjeno ekološkim novogradnjam. Zamisel je bila uspešna in ljudje so ponudbo sprejeli. V treh letih je bilo prodanih šest od trinajstih parcel, število prebivalcev se je od 170 povečalo na 204 in še vedno narašča.

Vendar pa morajo graditelji upoštevati nekatere zahteve: hiša mora pridobiti švicarski znak kakovosti za energetske učinkovite stavbe Minergie, uporabljati mora sončno energijo, zaželeni so tudi drugi alternativni viri energije. Poleg tega morajo lastniki celo leto stanovati v kraju. Površina parcel je velika, glede oblike stavbe ni posebnih zahtev, občina pa ponuja gradbena zemljišča po ceni, ki je za 40% nižja kot običajno. Občina Flender je zadani cilj, tj. zaustaviti upadanje števila prebivalcev, uspešno dosegla in je lahko za vzgled drugim švicarskim gorskim vasem.

Vir: <http://domizil.nzz.ch/2007/08/12/imn/articleFDSE6.print.html> (de)

Ustanavljanje regijskega parka v slovenskih Alpah

Pobuda krajinskega parka Logarska dolina in mednarodne komisije za varstvo Alp CIPRE Slovenija za ustanovitev regijskega parka Kamniško-Savinjske Alpe počasi rodi sadove. V juliju je bil prvi sestanek programskega sveta parka v ustanavljanju, katerega člani so minister za okolje in prostor ter župani petih občin, kjer se bo park nahajal. Na sestanku so potrdili ustanovitev parka, in sicer naj bi bila ustanoviteljica država, vendar pa parka ne bi upravljala, ampak naj bi upravljanje prevzelo zasebno podjetje. Kot vzgled jim je služilo uspešno delovanje parka Logarska dolina, s katerim upravlja podjetje Logarska dolina d.o.o. Podjetje Logarska dolina d.o.o. je v letu 2005 prejelo nagrado CIPRE International v okviru projekta »Prihodnost v Alpah« v kategoriji »zavarovana območja« za dobro in inovativno upravljanje zavarovanega območja.

Gorska skupina Kamniško-Savinjske Alpe je izjemno pestra v biotskem smislu in se ponaša z bogato naravno in kulturno dediščino. Ideja za zavarovanje je že stara okoli 80 let, vendar so se šele pred leti pričele resne aktivnosti v tej smeri. Trenutna zasnova območja parka obsega 24.000 ha. Park naj bi bil ustanovljen v letu 2008.

Vir: CIPRA Slovenija

Park Logarska uspešno upravlja zasebno podjetje.

© www.logarska-dolina.si

Alpski ledeniki se pospešeno topijo

Dve novi francoski študiji ugotavljata, da se alpski ledeniki pospešeno topijo celo v primeru, ko je segrevanje atmosfere manjše. Prva študija obravnava scenarije za različen obseg emisij CO₂ in posledice segrevanja na ledeniku St. Sorlin v skupini Grandes Rousses na nadmorski višini 3400 m. V primeru, da se temperatura do leta 2100 dvigne „samo“ za 1,8° C, bo ledenik popolnoma izginil že do leta 2060. Na splošno so zaradi segrevanja najbolj ogroženi manjši alpski ledeniki, ki ležijo na nižjih in srednjih legah ter večina ledenikov v Pirenejih..

Druga študija ugotavlja, da se je temperatura globoko v notranjosti ledenika na gori Dôme du Goûter v masivu Mont Blanc na nadmorski višini 4250 m v zadnjih desetih letih zvišala za 1 do 1,5° C. To je nevarno zlasti pri visečih ledenikih, kjer lahko otoplitev ledeniške osnove privede do nestabilne in zelo nevarne situacije. Obe študiji sta nastali v okviru programa za opazovanje alpskih ledenikov POG.

Vir: http://www.actu-environnement.com/ae/news/cnrs_glacier_climat_giec_lgge_3282.php4 (fr)

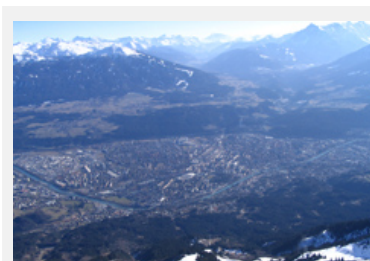
Nadaljnje informacije: <http://www-lgge.ujf-grenoble.fr/ServiceObs/SiteWebPOG/index.htm> (fr)

Mednarodna konferenca „Upravljanje prihodnosti Alp“

Center za upravljanje z naravnimi nesrečami alpS, Avstrijska akademija znanosti ter Univerza Innsbruck/A prirejajo od 15. do 17. oktobra 2007 v Innsbrucku konferenco „Upravljanje prihodnosti Alp“. Vsebina konference je v prihodnost usmerjeno upravljanje posledic podnebnih in socioekonomskih sprememb na gorskem območju na politični, institucionalni in osebni ravni.

S pomočjo osmih ključnih področij: naravni prostor/ekologija, turizem, naravne nesreče, mobilnost, energija, zdravje, kultura in identiteta ter prostorsko načrtovanje in prostorski razvoj, bodo predstavniki znanosti, gospodarstva in države analizirali sedanje stanje in zlasti pričakovani prihodnji razvoj. Za obvladovanje teh dinamičnih dogajanj bodo prisotni opredelili ustrezne pristope, strategije in rešitve ter o njih razpravljali na nadnacionalni ravni. Vse ustanove, ki se bodo udeležile kongresa, naj bi tudi sprejele temeljno izjavo o operativnem sodelovanju. Konferenčni jeziki: nemščina in angleščina.

Nadaljnje informacije in prijava: <http://www.alpinefuture.com> (de/en)

Kraj zasedanja konference Innsbruck leži sredi Alp.

© www.pixelio.de

Trajnostna mobilnost v gorah

Najnovejša publikacija za osveščanje javnosti, ki jo je izdala organizacija Mountain Wilderness Francija, obravnava mobilnost. Bralec bo v njej našel primere, kako je mogoče v gorah prosti čas oblikovati s pomočjo trajnostnih in okolju prijaznih načinov mobilnosti, kot so peš hoja ali uporaba javnih prevoznih sredstev. Cilj brošure je povečanje veljave trajnostne mobilnosti ter (ponovno) odkritje bolj zdravih, mirnejših in primernejših načinov mobilnosti v gorah. V Franciji se 75% vseh potovanj opravi z avtomobilom. Pri tem beleži največji porast priložnostni promet. Pozidava krajine, onesnaževanje zraka in obremenitev zaradi hrupa so posledice takega ravnanja.

Brošuro si je mogoče v francoskem jeziku presneti s spletne strani

<http://france.mountainwilderness.org/index.php?action=afficher&rub=40&id=33>

O tem in onem

Temeljni kamen za Slovenski planinski muzej

24. avgusta 2007 so v Mojstrani v Julijskih Alpah položili temeljni kamen za Slovenski planinski muzej. Muzej naj bi prve obiskovalce sprejel v letu 2009. Stal bo na vhodu v dolino Vrata, na koncu katere se dviga masiv Triglava. Muzej bo pomembna dopolnitev obstoječim muzejem na tem območju, kot sta muzej 1. svetovne vojne in muzej Triglavskega narodnega parka. V njem bo med drugim predstavljena tudi več kot 110-letna zgodovina planinskega društva. Planinstvo ima v Sloveniji bogato tradicijo in je še danes ena od najbolj priljubljenih športnih dejavnosti.

Vir: CIPRA Slovenija

Najvišje stranišče v Evropi

Letošnje poletje so na višini 4.260 metrov na francoski strani Mont Blanca postavili dve stranišči. Vsako leto se na najvišji vrh Alp povzpne okoli 30.000 planincev. Urin, fekalije in izbljuvki so vsako leto rumeno-rjavo pobarvali sneg in led vzdolž najbolj obiskanih poti. Obe suhi stranišči je na vrh dostavil helikopter. Stroški za nove sanitarije znašajo okoli 145.000 evrov. Stranišči bodo praznili dvakrat na leto in fekalije s helikopterjem odpeljali v dolino. Odpadki so na Mont Blancu že dolgo velik problem

Vir: <http://www.spiegel.de/international/zeitgeist/0,1518,496153,00.html> (en)

Mediteranski gozdovi so oslabei zaradi požarov in vročine

Raziskovalci francoske ustanove za kmetijske in okoljske raziskave Cemagref menijo, da bo produktivnost mediteranskih gozdov v 21. stoletju dramatično padla. Vzrok vidijo v povečanju števila požarov ter vedno bolj pogostih suhih in vročih obdobjih. Ta si sledijo v vedno krajših presledkih in gozdovi nimajo časa, da bi se obnovili. Posledice podnebnih sprememb so še posebej vidne v južni Franciji, kjer si od konca devetdesetih let suha obdobja sledijo vedno pogostejše, najvišje temperature v obdobju med majem in avgustom pa so se v primerjavi z dolgoletnim povprečjem dvignile za 2-3°.

Vir: <http://www.lemonde.fr/web/article/0,1-0@2-3244,36-951427@51-628865,0.html> (fr)

Prireditve

Mednarodna konferenca: **Učinki projekta INTERREG IIIB „PUSEMOR“ na gorska območja in prihodnje perspektive** (L'impatto di PUSEMOR nel territorio montano e le prospettive future). 18. 9.2007, Chiavenna/I. Jezik: it. Organizira: Interreg IIIB-Projekt "PUSEMOR" & IREALP.

Nadaljnje informacije: <http://www.discoveryalps.it/2703.Evento.html> (it), pusemor@irealp.it

Mednarodna konferenca projekta INTERREG IIIB Alpine Lakes Network (Alplakes).

26.-28. 9.2007, kraji ob Gardskem jezeru. Jeziki: de, fr, it, sl, en. Organizirata: dežela Lombardija in IREALP. Nadaljnje informacije: <http://www.irealp.it> (en)

Kongres: **Kakšne so rešitve glede prenočitvenih možnosti za sezonske delavce v turističnih krajih?** 28. 9.2007, Martigny/CH. Jezika: de, fr. Organizirajo: Centre de Recherches Energétiques et Municipales (Martigny), Inštitut za gospodarstvo in turizem HES-SO Wallis (Siders), Geografski inštitut Univerze v Luzani.

Nadaljnje informacije: http://iet.hevs.ch/upload/seminairelogementssaisonniers_28sept07.pdf (de/fr)

Mednarodni kongres: **Prehrana in zdravje v gorskih krajinah od srednjega veka do 20. stoletja.** 27.-29. 9.2007, Vevey in la Tour-de-Peilz/CH. Jezik: fr. Organizira: Association Internationale pour l'Histoire des Alpes.

Nadaljnje informacije: http://www.arch.unisi.ch/ris_ist_labi_aisa_08a.pdf (fr)

8. mednarodna delavnica o alpskih geoloških študijah. 3.- 5.10.2007, Davos/CH. Jezik: en. Organizira: Geološki inštitut, Univerza v Bonnu.

Nadaljnje informacije: <http://www.geologie.uni-bonn.de/Alpshop07> (en)

Saj ni res, pa je...

Če je vaš sogovornik na drugi strani telefonske linije zelo redkobeseden ali pa glede na letni čas samo šumi ali hrumi, počasi kaplja ali veselo klokota, potem to pomeni, da ste telefonsko povezani z ledenikom. Na številki + 49 89 3791 4058 se sedaj lahko povežete z ledenikom Vernagtferner v dolini Ötztal v Avstriji. V realnem času se prek mikrofona prenaša zvok, ki ga povzroča voda iz staljenega ledenika, ko kot deroč potok teče po pobočju navzdol. Inštalacija, ki akustično ponazarja podnebne spremembe, se imenuje „Mobile Elegy – calling a glacier“. Njen avtor je nemški umetnik zvoka Kalle Laar.

Nadaljnje informacije:

<http://www.callingtheglacier.org> (en)